

Instruks for økonomistyring av Klima- og energifondet

Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 15. januar 2020

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	Myndighet og ansvar	3
2.1	Virksomhetens ledelse	3
2.2	Oppdragsbrev	4
3	Regnskapsføring	4
3.1	Regnskapsføring og økonomisystem	4
3.2	Betalingsformidling	4
3.3	Inntekter	5
4	Rapportering	5
4.1	Rapportering til statsregnskapet.....	5
4.2	Årsregnskap	5
4.3	Revisjon	6
5	Kontroll og resultatoppfølging	6
5.1	Internkontroll	6
5.2	Risikostyring	6
5.3	Evalueringer.....	7
6	Særskilte krav	7
6.1	Forvaltning av tilskudd og lån	7

1 INNLEDNING

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet 15. januar 2020 i medhold av § 3 andre ledd i Reglement for økonomistyring i staten, og trer i kraft fra samme dato.

Opprettelsen av Klima- og energifondet har sin bakgrunn i lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven), § 4-4 og 10-6, jf. Ot.prp. nr. 35 og Innst. O. nr. 59 (2000-2001).

Med hjemmel i energiloven er det fastsatt forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Klima- og energifondet (forskrift om Klima- og energifondet).

Forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet skal skje i overensstemmelse med vedtekter fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Vedtektene presiserer blant annet Klima- og energifondets formål og anvendelsesområde, samt at det skal foreligge en flerårig avtale mellom Enova SF (heretter benevnt Enova) og Klima- og miljødepartementet som konkretiserer forvaltningsoppdraget. I medhold av § 8 i Reglement for økonomistyring i staten, har Klima- og miljødepartementet fastsatt Regelverk for forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet (kap. 1428, post 50). Klima- og miljødepartementet vil i særskilte tilfeller kunne fastsette føringer for anvendelse av Klima- og energifondets midler gjennom årlige oppdragsbrev til Enova.

Forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet skal følge Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene), med de tilføyelser/presiseringer som fremgår av denne instruks. Reglementet og Bestemmelsene gjelder således i sin helhet, også for de punktene der det ikke er gitt presiseringer gjennom denne instruks, med eventuelle unntak fastsatt av Finansdepartementet i medhold av Reglementet § 3.

Formålet med denne instruksen er å fremheve og presisere Klima- og miljødepartementets føringer og krav innenfor økonomistyringen av Klima- og energifondet. Med økonomistyring mener departementet alt Enova gjør for å sikre at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med forskrift og Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og forvaltes på en forsvarlig måte.

2 Myndighet og ansvar

2.1 Selskapets ledelse

(Reglementet § 3 og Bestemmelsene punkt 2.2)

Styret i Enova er ansvarlig for at denne instruks overholdes. Styret delegerer myndighet og fullmakt til administrerende direktør. Styret kan gi administrerende direktør fullmakt til videredelegering.

Administrerende direktør skal fastsette instruks for intern økonomistyring av midlene fra Klima- og energifondet innenfor rammen av denne instruks. Det skal presiseres hvordan ansvarsforholdet og de enkelte funksjoner i økonomistyringen skal utføres i virksomheten. Intern instruks for økonomistyring og oppdateringer av denne skal oversendes Klima- og miljødepartementet til orientering.

2.2 Oppdragsbrev

(Bestemmelsene punkt 6.2.4.3)

Enova får tildelt Klima- og energifondets midler og fullmakter gjennom oppdragsbrev. Oppdragsbrevet gjelder for ett kalenderår og bygger på avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Enova om forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet, herunder overordnede mål og krav til rapportering. Endringer av oppdragsbrevets innhold og tildelte midler i løpet av budsjettåret, blir utformet som supplerende oppdragsbrev.

3 Regnskapsføring

3.1 Regnskapsføring og økonomisystem

(Reglementet §§ 12, 17 og 18 og Bestemmelsene punkt 2.6, 4.3 og 4.4)

Enova skal føre et fullstendig og separat regnskap over alle inntekter og utgifter til Klima- og energifondet, herunder forpliktelser og fordringer til fondet. Enova skal utarbeide og fastsette en økonomimodell som muliggjør rapporter som understøtter effektiv styring og krav til rapportering.

Administrerende direktør skal påse at Enova har tilgang til et økonomisystem som oppfyller kravene i punkt 4.3 i Bestemmelsene. Administrerende direktør skal i rutinebeskrivelser konkretisere hvordan bestemmelsene om regnskapsføring skal ivaretas og foregå på en forsvarlig måte. Enova skal følge kravene om bokføring, spesifisering, dokumentasjon og oppbevaring i punkt 4.4 i Bestemmelsene.

Enova er ikke registrert som regnskapsfører i statsregnskapet og ikke tilknyttet statens konsernkontoordning.

Enova kan benytte privat tjenesteyter til å utføre deler av regnskaps- og betalingsformidlingsarbeidet vedrørende Klima- og energifondet. Kravene til arbeidsdelingsmodeller, herunder bruk av tjenesteytere godkjent av Finansdepartementet (jf. punkt 2.6 i Bestemmelsene), gjelder ikke for de aktuelle oppgavene som ivaretas av Enova. Det trengs følgelig ikke unntak fra regelverket for bruk av privat tjenesteyter.

Det skal foreligge en avtale mellom Enova og privat tjenesteyter som regulerer arbeidsdeling og ansvar for utførelsen av de enkelte oppgaver, jf. punkt 2.6 i Bestemmelsene. Bruk av privat tjenesteyter endrer ikke administrerende direktørs ansvar for at oppgavene utføres i henhold til gjeldende retningslinjer.

Ved anskaffelse av nytt økonomisystem eller vesentlige oppgraderinger i systemet for regnskapsføringen av midlene fra Klima- og energifondet, skal systemet testes og formelt godkjennes av Enova før det settes i drift. Dersom det benyttes privat tjenesteyter for regnskapsføring av midlene fra Klima- og energifondet må Enova påse at tjenesteyters økonomisystem oppfyller bestemmelsenes krav.

3.2 Betalingsformidling

(Bestemmelsene punkt 3.7)

Klima- og miljødepartementet står som eier av arbeidskonti for Klima- og energifondet. Arbeidskonti er koblet mot en rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank for Klima- og energifondet som er knyttet til statens konsernkontoordning, jf. § 4 i vedtekter for Klima- og

energifondet. Klima- og miljødepartementet velger kontofører for Klima- og energifondet og informerer Enova om endringer av arbeidskonti.

Betalingsoppdrag til kontofører utarbeides av Klima- og miljødepartementet i samsvar med punkt 3.7 i Bestemmelsene. Klima- og miljødepartementet overfører midler fra Klima- og energifondet til Enova på grunnlag av betalingsanmodning fra Enova.

Klima- og energifondets midler skal være samlet på fondets konto i Norges Bank ved utgangen av hvert år, jf. § 4 i vedtekter for Klima- og energifondet. Det vil si at ved utgangen av året skal Klima- og energifondets midler som ikke er innestående på fondets konto i Norges Bank tilbakeføres til denne kontoen.

3.3 Inntekter

(Bestemmelsene punkt 2.5.3 og 5.4)

Omsetningskonsesjonær som tarifferer for uttak av elektrisk energi skal i forbindelse med fakturering legge et påslag på tariffen til alle sluttbrukere på alle nettnivåer, jf. § 4-4 i Energiloven og forskrift til Klima- og energifondet.

Det skal etableres egne regnskaps- og balansekonti som tydeliggjør fakturering mot og innbetalinger fra sluttbrukere, samt overføring av bidrag til Klima- og energifondet, jf. § 4 i forskrift om Klima- og energifondet.

Enova har som forvalter av inntektene til Klima- og energifondet ansvar for å føre kontroll med at energiloven og bestemmelser gitt i eller i medhold av forskrift overholdes, jf. §§ 5 og 6 i forskrift om Klima- og energifondet.

Enova mottar inntekter i form av renter og avdrag på lån som er gitt fra Klima- og energifondet. Det skal etableres egne regnskaps- og balansekonti som tydeliggjør fakturering mot og innbetalinger fra låntakere i forbindelse med utlånsvirksomheten fra Klima- og energifondet.

4 Rapportering

4.1 Rapportering til statsregnskapet

(Reglementet § 12 og Bestemmelsene punkt 3.5.6.)

Klima- og miljødepartementet rapporterer månedlig og ved årets slutt til Direktoratet for økonomistyring om innestående på fondets oppgjørskonto i Norges Bank gjennom innsending av likvidrapport.

Ved årets slutt skal Enova rapportere fondets forpliktelser og fordringer til kapitalregnskapet via Klima- og miljødepartementet. Departementet fastsetter i egne brev nærmere krav og frister for Enovas rapportering til statsregnskapet mv. ved årets slutt.

4.2 Årsregnskap

(Reglementet § 9 og Bestemmelsene punkt 3.4.3 og 3.4.6)

Enova skal utarbeide og avlegge et årsregnskap for Klima- og energifondet i tråd med punkt 3.4.3 og 3.4.6 i Bestemmelsene, jf. rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og denne instruks.

I tråd med *Veiledningsnotat om statlige fond* utarbeidet av Direktoratet for økonomistyring, skal årsregnskap for Klima- og energifondet inneholde følgende:

- ledelseskomentar til årsregnskapets ulike oppstillinger, signert av styret til Enova
- oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- oppstilling av fondsregnskap med noter

Årsregnskap for Klima- og energifondet skal inngå som en del av årsrapporten til Enova, men skal kunne leses som et selvstendig dokument. Nærmere krav til årsrapportering og frist for oversendelse til departementet vil fremgå av avtalen med departementet og årlige oppdragsbrev.

4.3 Revisjon

Foretaksmøtet for Enova velger revisor for Klima- og energifondet. Revisjon skal utføres av et eksternt revisjonsselskap som skal avgi en beretning om årsregnskapet i henhold til norske revisjonsstandarder. Revisors beretning vedlegges årsregnskapet for Klima- og energifondet og bekrefter det framlagte regnskapet for fondet overfor foretaksmøtet.

5 Kontroll og resultatoppfølging

5.1 Internkontroll

(Reglementet §§ 14 og 15 og Bestemmelsene punkt 2.2 og 2.4)

Administrerende direktør har ansvar for at det er etablert tilfredsstillende internkontroll med at gjeldende lover, forskrift, regelverk og styringsdokumenter overholdes og for å sikre måloppnåelse og korrekt rapportering av bruken av midlene fra Klima- og energifondet. Enova må etablere systemer, rutiner og tiltak som har innebygd internkontroll, og som er tilpasset risiko og vesentlighet. Enovas internkontroll skal være tilpasset arbeidsdelingen mellom Enova og privat tjenesteyter.

5.2 Risikostyring

(Reglementet § 4 og Bestemmelsene punkt 2.4)

Risikostyring skal bidra til bedre måloppnåelse innenfor de budsjettammer som er stilt til disposisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten.

Det skal årlig rapporteres om risiko- og vesentlighetsbetraktninger som skal identifisere resultatmål som er utsatt for høy risiko (høy sannsynlighet og store konsekvenser), samt hvilke tiltak som er iverksatt eller vurderes for å avbøte risiko. Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette (risikostyring) skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Virksomhetens risikovurdering skal inneholde følgende hovedelementer:

1. Identifikasjon og gradering av risiko uttrykt ved sannsynlighet og konsekvens ved mangelfull oppnåelse av virksomhetens målsettinger. Dette avgjør vesentlighet.
2. Vurdering av risikotoleranse knyttet til virksomhetens enkelte målsettinger. Dette påvirker når aktiviteter bør iverksettes for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.
3. Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

4. Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til nytte for å sikre en fornuftig ressursallokering.

Frist for oversendelse til departementet vil fremgå av årlige oppdragsbrev.

5.3 Evalueringer

(Reglementet § 16 og Bestemmelsene punkt 2.7)

Det skal gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter.

Frekvens og omfang av evalueringer bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Behovet må vurderes opp mot kvalitet og omfang av virksomhetens øvrige rapportering internt og til Klima- og miljødepartementet.

6 Særskilte krav

6.1 Forvaltning av tilskudd og lån

(Reglementet § 8 og Bestemmelsene punkt 6)

Klima- og miljødepartementet fastsetter overordnet regelverk for forvaltning av tilskudd og lån som forvaltes av Enova. Regelverket vedlegges årlige oppdragsbrev.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det foreligger internt regelverk for tilskudd og lån. Dette skal omfatte regelverk og rutiner for forvaltningen av betingede lån herunder når betingede lån kommer til anvendelse og spesifiserte vilkår for omgjøring av betingede lån til tilskudd.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det rapporteres i tråd med krav som fastsattes av departementet i avtale, overordnet regelverk og årlige oppdragsbrev.